

Lars Wivallius förskola

Trygghetsplan

2017-2018

Innehållsförteckning

1. Grunduppgifter	3
1.1 Verksamhetsformer som omfattas av planen	3
1.2 Ansvariga för planen	3
1.3 Vår vision	3
1.4 Planen gäller från	3
1.5 Planen gäller till	4
1.6 Läsår	4
1.7 Barnens delaktighet	4
1.8 Vårdnadshavarnas delaktighet	4
1.9 Personalens delaktighet	4
1.10 Förankring av planen	5
2. Utvärdering	6
2.1 Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats	6
2.2 Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan	6
2.3 Resultat av utvärderingen av fjolårets plan	6
2.4 Årets plan ska utvärderas senast	8
2.5 Beskriv hur årets plan ska utvärderas	8
2.6 Ansvarig för att årets plan utvärderas	9
4. Kartläggning	14
4.1 Kartläggningsmetoder/ undersökning av risker och hinder	14
4.2 Områden som berörs i kartläggningen	14
4.3 Hur barn och föräldrar har involverats i kartläggningen	14
4.4 Hur personalen har involverats i kartläggningen	15
4. 5 Resultat och analys	15
5. Förebyggande åtgärder/ aktiva åtgärder	16
6. Rutiner för akuta situationer	19
6.1 Policy	19
6.2 Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling	19
6.3 Personal som barn och föräldrar kan vända sig till	19
6.4 Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn	19
6.5 Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal	20
6.6 Rutiner för uppföljning	20
6.7 Rutiner för dokumentation	21
6.8 Ansvarsförhållande	21
6.9 Örebro kommuns rutiner för anmälan av kränkandebehandling (reviderade 2017-06-05)	21

1. Grunduppgifter

1.1 Verksamhetsformer som omfattas av planen

Verksamhetsformen som omfattas av planen är Lars Wivallius förskola.

1.2 Ansvariga för planen

Ansvarig för planen är Marita Forss fram till 31 oktober 2018.

Lotta Windefelt och Beatrice S Taha är ansvariga för att utvärdera planen för 2016-17 samt att upprätta en ny plan gällande 2017-18.

1.3 Vår vision

Trygghetsarbete handlar om att skapa en förskola som är fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. En trygg vardag är en förutsättning för att lära och utvecklas.

I Örebros förskolor och skolor har vi en trygghetsvision. Den antogs av kommunfullmäktige 18 september 2002 och ser ut så här:

”Alla barn och ungdomar i Örebro kommun har rätt till en trygg miljö i förskolor och skolor. Ingen ska bli utsatt, kränkt eller mobbad. Detta är ett ansvar för varje vuxen, liksom för alla barn och ungdomar.”

Sedan 1 januari 2009 regleras trygghetsarbetet i två regelverk, kapitel 6 i Skollagen (2010:800) och kapitel 1-3 i diskrimineringslagen (2008:567). Från och med den 1 januari 2015 ingår ”Bristande tillgänglighet” som en form av diskriminering i diskrimineringslagen.

Lars Wivallius trygghetsvision

Lars Wivallius förskola ska vara en trygg miljö för barn och vuxna. Vår förskola ska präglas av respekt för människors lika värde.

Nolltolerans råder mot all sorts diskriminering.

1.4 Planen gäller från

1 november 2017

1.5 Planen gäller till

31 oktober 2018

1.6 Läsår

Aug 2017 – aug 2018

1.7 Barnens delaktighet

- Utifrån barnens mognad och utveckling samtalar vi kring normer och värden, t ex att vara en bra kompis.
- Vi tar oss tid att lyssna när de spontant vill förmedla sådant som berör dem.
- Barnen är delaktiga efter förmåga i upprättandet/revideringen av den förenklade Trygghetsplanen. Det är en enkel plan med många bilder och lite text som talar om hur vi är mot varandra. Den finns i barnnivå på alla förskolans avdelningar.

Barnen har inget formellt ansvar i trygghetsarbetet, det ansvaret ligger alltid på vuxna. Däremot uppmuntrar vi barnens goda beteenden. Vi uppmuntrar dem att reagera och ta hjälp av vuxna vid trakasserier, diskriminering och kränkande behandling.

1.8 Vårdnadshavarnas delaktighet

- Vårdnadshavarna har i den dagliga kontakten, under utvecklingssamtal samt genom Unikum getts möjligheter att bli delaktiga i arbetet omkring normer och värden.
- Genom brukarenkätens resultat har vårdnadshavarna möjlighet att påverka innehållet i planen.

1.9 Personalens delaktighet

- All personal har ett ansvar att påverka innehållet i planen. Varje avdelning kartlägger, analyserar och följer upp arbetet enligt Trygghetsplanen på sin avdelning. Detta sker enligt årshjulet.
- Utifrån fjolårets utvärdering bestämmer vi nya förebyggande insatser.
- Vi samtalar avdelningsvis samt på förskolan som helhet om hur vi arbetar och följer upp våra mål i trygghetsplanen.
- Trygghetsgruppen ansvarar för sammanställning av respektive avdelnings kartläggningar på förskolenivå samt implementering av planen under höstterminen.

1.10 Förankring av planen

- All personal har ett ansvar att aktivt arbeta efter planen. Trygghetsgruppen har ett extra ansvar att förmedla budskapet i planen. Detta görs under ett apt i nov 2017.
- All personal arbetar efter planen och implementerar den bland barnen på respektive avdelning. Arbetet med barnen fokuseras till att uppmuntra barnens goda beteenden.
- Samtal omkring trygghetsplanen sker vid varje inskolning, utvecklingssamtal samt vid andra föräldrasammankomster.
- Planen finns i sin helhet på Örebro kommuns hemsida, där alla kan ta del av den. Alla avdelningar har ett exemplar hängande på sin anslagstavla.

2. Utvärdering

2.1 Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Utvärdering av planen har skett avdelningsvis. Därefter har trygghetsansvariga gjort en sammanställning av utvärderingarna för hela förskolan. Vi har även analyserat resultatet från både den centrala samt vår egen brukarenkät vi lämnade ut i mars 2017. De svar vi fått in visar på ett övervägande positivt resultat av vårt trygghetsarbete.

Fortlöpande under året har alla avdelningar genomfört trygghetskartläggningar samt trivseltintervjuer med de äldre barnen. Dessa kartläggningar har samlats in av trygghetsgruppen och används vid utvärderingen av trygghetsplanen.

Alla avdelningar har skrivit varsin handlingsplan utifrån både den centrala och vår egen brukarenkäts prioriterade områden. Den har vi sedan arbetat med under våren och hösten 2017. Respektive avdelning har utvärderat sin handlingsplan.

2.2 Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Förskolechef och personal på förskolan har varit delaktiga i utvärderingen.

De äldre barnen har utifrån mognad deltagit i samtal omkring planen. Dessa barn har även svarat på trygghetsenkäten.

Vårdnadshavare har kommit till tals genom samtal och brukarenkät.

Trygghetsgruppen har reviderat trivselenkäten.

2.3 Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Våra mål var att arbeta mera med våra visionsord, glädje, trygghet och nyfikenhet, samt mer aktivt arbeta med den enkla trygghetsplanen. Vi skulle också visa vårt arbete i Unikum för att ge vårdnadshavarna möjlighet till delaktighet.

Vi upplever att ett gott klimat i personalgruppen påverkar barngrupperna positivt.

När dagarna fylls av glädjestunder ökar allas positiva förhållningssätt mot varandra. När vi delar glädje med andra smittar vi fler omkring oss med glädje och det påverkar oss alla positivt. Genom arbetet med våra värdeord förstärks barnens goda sidor vilket också bidrar till ett godare lärandeklimat på förskolan.

Avdelningarna har arbetat olika mycket med att synliggöra trygghetsplanens budskap. Någon avdelning har bloggat relativt mycket, medan andra inte riktigt kommit igång med detta på samma sätt ännu. Vi får positivt gensvar flera vårdnadshavare när vi visar hur vi konkret arbetar med trygghetsplanen i våra verksamheter. Detta är ett fortsatt utvecklingsområde för oss.

Under året har avdelningarna arbetat kontinuerligt med den pedagogiska miljön.

Pedagogerna har aktivt arbetat med att vara nära barnen i deras lekar och aktiviteter. Den ökade vuxennärvaron i barnens lekar och aktiviteter är en framgångsfaktor för klimatet i gruppen. Barnen känner sig tryggare och färre konflikter uppstår när vi delar barngruppen i mindre grupper. Vi fortsätter att utveckla arbetet med medvetet närvarande pedagoger i alla aktiviteter, både inne och ute på förskolan. Vi har sett att vi framför allt måste arbeta med att dela upp barnen under utevistelsen samt att planera olika aktiviteter som fångar upp barnens intresse ute på gården.

Arbetet med den enkla trygghetsplanen har gått framåt på flera avdelningar jämfört med föregående år. Att arbeta mer aktivt med den enkla trygghetsplanen gör att barnens delaktighet höjs samt att planen blir mer levande.

Under året har avdelningarna utvecklat sitt arbete med hjälp av dokumentationsmaterialet ”Kartläggning trygghetsarbete”. Vi ser att avdelningarna genom att arbeta mer med analys av kartläggningens resultat och åtgärder ökat den systematiska kvalitetskontrollen.

Etnisk tillhörighet:

På vår förskola är många nationaliteter representerade bland barnen och personalen. Det medför att vi i vardagen möter människor från olika delar var världen som alla bär på en mångfald av erfarenheter. Vårt förhållningssätt är att alltid försöka skapa goda möten med alla familjer. Vi har generellt lätt för att våga samtala med vårdnadshavarna om deras ursprungsland och hemspråk, detta sker naturligt vid inskolningar och på utvecklingssamtal.

Vi behöver där emot bli bättre på att uppmärksamma flera kulturers traditioner och högtider.

Kränkande behandling:

Alla avdelningar har arbetat med empati på olika sätt, barnen har tränat på att dela med sig, låta kompiserna leka klart innan man får ta samma material, trösta kompisar när de är ledsna eller arga osv.

Vårt förhållningssätt där vi vuxna arbetar nära barnen och utforskar tillsammans med dem är främjande för trygghetsarbetet. Det har gjort att vi lättare kunnat identifiera olika platser och situationer där konflikter tenderat att uppstå. När vi arbetat nära barnen har vi bättre kunnat stödja dem att lösa sina konflikter själva. Alla vuxna på förskolan är förebilder för barnen. Det gör att vi aktivt arbetat med att utveckla vårt förhållningssätt gentemot varandra. Vi har behövt bli bättre på att uppmuntra och bekräfta det goda beteendet hos varandra. En åtgärd som gjorts under året är uppsättandet av röda hjärtan med tummen upp inuti. Dessa har påmint oss om att uppmärksamma och synliggöra det goda beteendet hos oss personal samt barn.

Kön:

Alla avdelningar har kartlagt barngruppen utifrån husmodellen. Resultaten och analyserna av dem har gjort att avdelningarna reflekterat över sin miljö och sitt förhållningssätt samt förändrat och utvecklat dessa efter barngruppens behov.

Könsidentitet eller könsuttryck:

Under året har vi i personalgruppen arbetat med normkritik. Vi har synliggjort och reflekterat omkring hur olika normer påverkar oss människor i samhället. Genom att synliggöra våra normer kan vi lättare bemöta alla människor jämlikt.

Religion eller annan trosuppfattning:

Vi arbetar med allas lika värde på förskolan och visar intresse för familjernas olika kulturer och religioner. Under våra inskolnings/utvecklingssamtal har vi varit bra på att visa intresse för barnets och familjens religion.

Funktionsnedsättning:

Alla barn med någon typ av funktionsnedsättning på vår förskola har inkluderats i vår verksamhet på ett bra sätt. Vi har varit noga med att se möjligheter istället för hinder. Flera barn har inte någon uttalad funktionsnedsättning, men behöver av olika anledningar lite extra omsorg. Vi har varit bra på att utveckla och förtydliga våra dagsrutiner, förändra personalscheman utifrån barnens behov, möblerat om osv, vilket gjort klimatet lugnare och mer överskådligt för alla barn.

Vid behov har vi använt oss av vår specialpedagog för att få handledning i verksamhetsfrågor.

Sexuell läggning:

Genom olika samtal med vårdnadshavarna betonar vi alltid vikten av vår trygghetsplan och vad den står för. Vi har visat intresse för våra familjer och lägger ingen värdering i deras familjebildning. Vi visar respekt och förståelse för alla våra familjer.

Ålder:

Vi har reflekterat omkring materialets, lekmiljöernas, rutinernas betydelse för verksamheten. Vi ser att när vi arbetar i mindre grupper med barnen gynnas barnen. Vi är då bättre på att se och möta barnens intresse och mognad före ålder.

Vi är bra på att kontinuerligt förbättra och förändra material och lärmiljöer för att skapa och uppmuntra lek och lärande efter barnens intressen och behov. Vi behöver kontinuerligt arbeta för att dela barnen i mindre grupper under dagen.

2.4 Årets plan ska utvärderas senast

Delutvärdering i april 2018 samt slututvärdering i september 2018.

2.5 Beskriv hur årets plan ska utvärderas

All personal ska utvärdera Trygghetsplanen på respektive avdelning. Trygghetsgruppen sammanställer utvärderingarna till en helhet som gäller för hela förskolan. Avdelningarna arbetar vidare med sina specifika utvecklingsområden samt de större övergripande åtgärderna som gäller för förskolan.

Under året 17/18 använder vi oss av Trygghetskartläggningen enligt årshjulet. Avdelningarnas resultat, analyser och åtgärder använder trygghetsgruppen och arbetar med dessa utifrån ett större perspektiv. Vi ser både till hur respektive förskola i området ligger till med också hur vi behöver kompetensutveckla vår personal i området.

Vi använder husmodellen och vårt dokument "Kartläggning trygghetsarbete" och arbetar med den på respektive avdelning under året. De hjälper oss att synliggöra riskområden på avdelningen och därmed kan vi förändra våra rutiner, miljöer och förhållningssätt för att minimera risken för diskriminering.

Barnen ska få utvärdera den enkla Trygghetsplanen, gäller storbarnsavdelningarna 3-5 år. De använder också trygghetsintervjuer för att synliggöra barnens åsikter på respektive avdelning i nov och april.

Vårdnadshavarna får möjlighet att besvara brukarenkäten i mars 2018. Brukarenkätorna sammanställs och utvärderas avdelningsvis. Resultatet skickas till förskolechefen samt trygghetsgruppen. Vi arbetar med enkäterna både avdelningsvis samt gemensamt på förskolan.

Varje avdelning gör en handlingsplan utifrån de prioriterade områdena för vår förskola utifrån den centrala brukarenkäten. Dessa sammanställs till en gemensam

handlingsplan för förskolan. I samband med utvärderingen av trygghetsplanen utvärderar vi även förskolans handlingsplan.

2.6 Ansvarig för att årets plan utvärderas

Ansvarig för att årets plan utvärderas är förskolechef Marita Forss.

3. Främjande insatser

3.1 Kartläggning av trygghetsarbetet

Områden som berörs av insatsen

- Kränkande behandling
- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Funktionsnedsättning
- Ålder

Mål

Kartläggningar av trygghetsarbetet ska genomföras enligt årshjulet. Detta för att skapa en levande trygghetsplan samt säkerställa att planen används som ett redskap i det systematiska kvalitetsarbetet.

Alla typer av riskområden ska identifieras och ett förebyggande arbete ska starta direkt.

Insats

- Dokumentationsmaterialet "Kartläggning trygghetsarbete", i Systematisk Kvalitetspärm flik 9, används enligt årshjulet.
- Vi arbetar med Husmodellen för att synliggöra och medvetandegöra oss personal på hur olika miljöer och bemötanden påverkar barnens möjligheter i förskolan.
- Analyser, åtgärder och utvärderingar skrivs in i Lokala arbetsplanen.
- Barnen (4 - 6 år) svarar på en Trygghetsintervju två ggr/år. Se bilaga.
- Vårdnadshavarna får svara på en Brukarenkät under vårterminen.
- Vi låter barnen efter förmåga vara delaktiga i framtagandet av den enkla trygghetsplanen.

Uppföljning

Vi följer årshjulet.

- **November:** Trygghetskartläggning och barnintervjuer sker på respektive avdelning. Där är all avdelningspersonal ansvariga för att undersöka, dokumentera, analysera, åtgärda och utvärdera kartläggningarna. Trygghetsansvariga implementerar Trygghetsplanen för all personal på förskolan under apt.
- **Februari:** Trygghetskartläggning samt husmodellen

- **April:** Trygghetskartläggning, barnintervjuer samt del utvärdering av hela Trygghetsplanen.
- **September:** Trygghetskartläggning. Trygghetsplanen utvärderas för att Trygghetsgruppen ska kunna skriva ny plan under oktober.
- **Oktober:** ny plan skrivs av Trygghetsgruppen

Ansvarig

Varje avdelning ansvarar för att dokumentera och skriva ned analyser och åtgärder i Lokala arbetsplanen.

Trygghetsgruppen ansvarar för att ta del av, analysera och följa upp alla avdelningars arbete samt sammanställa detta material på förskolenivå.

Datum när det ska vara klart

Enligt årshjulet.

Delutvärdering 180430

Helt klart 181031

3.2 Förskola - Hem

Områden som berörs av insatsen

- Etnisk tillhörighet
- Religion och annan trosuppfattning
- Könsidentitet eller könsuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning

Mål

På vår förskola ska vi ta tillvara den pluralism alla familjer bidrar till.

På vår förskola ska inga barn känna sig utsatta för diskriminering på grund av familjens etniska tillhörighet, religion och annan trosuppfattning. Familjens könsidentitet eller könsuppfattning, sexuella läggning och funktionsnedsättning ska inte heller påverka barnets möjligheter och rättigheter i förskolan.

Insatser

- Vi följer inskolningsdokumentet och samtalar om familjernas ursprung och familjebildning.
- Vid varje utvecklingssamtal ställer vi frågor och lyssnar på vad familjerna berättar om deras familjesituation, språk, ursprung, familjebildning ect.
- Vi vågar samtala och fråga när vi känner att vi inte har all information om familjen.
- Vi uppmärksammar högtider som finns representerade i barngruppen, detta görs bland annat genom att ta reda på hur familjerna firar hemma. Inköp av den multireligiösa almanackan sker som ett stöd i arbetet.

Uppföljning

- Efter avslutad inskolning utvärderar vi den tillsammans på avdelningens reflektion enligt "Inskolningsdokumentet", i Systematiska kvalitets pärmen flik 26.
- Uppföljningar sker systematiskt enligt årshjulet i den Lokala arbetsplanen i november –17, februari , april och maj – 18

Ansvarig

Varje avdelning ansvarar för att dokumentera och skriva ned analyser och åtgärder i Lokala arbetsplanen.

Trygghetsgruppen ansvarar för att ta del av, analysera och följa upp alla avdelningars arbete samt sammanställa detta material på förskolenivå.

Lotta ansvarar för att köpa in den Multireligiösa almanackan.

Datum när det ska vara klart

Enligt årshjulet.

Inköp av almanackan ska vara gjord 171231.

Delutvärdering 180430.

Helt klart 181031.

3.3 Lika och olika

Områden som berörs av insatsen

- Etnisk tillhörighet
- Religion och annan trosuppfattning
- Könsidentitet eller könsuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Kön
- Kränkande behandling
- Ålder

Mål

På vår förskola ska alla barn ha samma rättigheter. Vårt förhållningssätt ska förmedla allas lika värde samt att alla är unika.

Insats

- Verksamheterna arbetar efter förhållningssättet Vägledande samspel.
- Alla vuxna på förskolan ska vara goda förebilder.
- Vi utvecklar barnens förmåga till empati och respekt för allas lika värde och ger dem redskap för att lösa konflikter.
- Vi anpassar material, lokaler och rutiner utifrån det unika barnets och barngruppens behov.

- Varje avdelning ska under hösten diskutera vad det innebär att ha ett normkritiskt förhållningssätt. I den Lokala arbetsplanen under Normer och värden sätter de ord på det.
- Vi ger barnen möjlighet att undersöka olika könsuttryck och familjekonstellationer. Det sker konkret genom att vi erbjuder olika utklädningskläder och lärmiljöer.
- Vi läser och arbetar med barnböcker från förlaget Olika. Bokpåsarna med barnböcker från förlaget Olika ska cirkulera mellan avdelningarna i området. Vi byter påsar 1ggr/månad.

Uppföljning

- Uppföljningar sker systematiskt enligt årshjulet i den Lokala arbetsplanen i november –17, februari , april och maj – 18

Ansvarig

Varje avdelning ansvarar för att dokumentera och skriva ned analyser och åtgärder i Lokala arbetsplanen.

Trygghetsgruppen ansvarar för att ta del av, analysera och följa upp alla avdelningars arbete samt sammanställa detta material på förskolenivå.

Varje avdelning ansvarar för att lämna ned bokpåsen, från förlaget Olika, till konferensrummet den sista fredagen i varje månad. Trygghetsgruppen ansvarar för att cirkulera påsarna.

Datum när det ska vara klart

Enligt årshjulet.

Diskuterat och skrivit ned i den Lokala arbetsplanen vad Normkritiskt förhållningssätt innebär, klart 171220.

Delutvärdering 180430.

Helt klart 181031.

4. Kartläggning

4.1 Kartläggningsmetoder/ undersökning av risker och hinder

Vi använder oss av:

- Dagliga samtal med barnen och dess vårdnadshavare samt utvecklingssamtal.
- Trygghetsobservationer på respektive avdelning genomförs enligt årshjulet. Vi använder dokumentationsunderlaget ”Kartläggning trygghetsarbetet” flik 9 i Systematiskt kvalitetsarbets pärmen. Dessutom använder vi ”Husmodellen” för att kartlägga verksamheten utifrån normkritiskt förhållningssätt.
- Förskolans brukarenkät (riktad till vårdnadshavare) samt den centrala brukarenkäten som genomförs varje vårtermin.
- Trygghetsintervjuer genomförs varje termin för åldrarna 4-6 år. (Bilaga 2)

4.2 Områden som berörs i kartläggningen

- Kränkande behandling
- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

4.3 Hur barn och föräldrar har involverats i kartläggningen

Genom Trygghetsintervjun tar vi tillvara barnens åsikter.

Genom Brukarenkäten kommer vårdnadshavarna till tals. Under våra dagliga samtal, vid lämning och hämtning, samt vid utvecklingssamtal för vi dialog omkring barnens trivsel och trygghet under deras förskole tid.

4.4 Hur personalen har involverats i kartläggningen

All personal har ett ansvar att genomföra trygghetsarbetet fortlöpande i fyra steg: undersöka, analysera, åtgärda, utvärdera och följa upp. Arbetet ska dokumenteras i alla steg.

Varje avdelning kartlägger sin verksamhet med hjälp av Husmodellen samt dokumentationsmaterialet ”Kartläggning trygghetsarbetet”. Materialet hjälper personalen att följa alla fyra steg. Under avdelningsreflektionen analyserar och dokumenterar de resultat, analys samt åtgärder. De följer också upp föregående Kartläggnings åtgärder. Detta sker enligt årshjulet 2-3 ggr/termin.

Den centrala brukarenkäten samt vår egen brukarenkät ger oss information om hur vårdnadshavarna uppfattar tryggheten för sina barn. Resultatet från enkäterna sammanställs och analyseras och en handlingsplan skrivs runt de aktuella förbättringsområden som framkommit.

Avdelningspersonalen intervjuar barnen (4-6 åringarna) vid genomförandet av trygghetsintervjuerna. Varje avdelning sammanställer intervjuerna och analyserar dem. Eventuella åtgärder görs avdelningsvis.

4.5 Resultat och analys

Utvärderingarna 16-17 har visat att:

- De avdelningar som arbetat kontinuerligt med den enkla trygghetsplanen haft mer konkreta samtal med barnen omkring trygghetsfrågor än de avdelningar som inte varit lika aktiva.
- De avdelningar som bloggat kontinuerligt omkring hur de arbetar med trygghetsplanen har synliggjort sitt arbete bättre för sig själva samt för familjerna. Detta har gjort att de reflekterat djupare omkring trygghetsfrågor på sin avdelning.
- Alla avdelningar har kontinuerligt arbetat med sina lär- och lekmiljöer inomhus. Alla ser positiva effekter på barnens koncentration och barnens lekar och aktiviteter håller i längre.
- Vi behöver arbeta mer med hur vi delar barnen ute på gården. Vi behöver skapa fler aktivitetsstationer som fångar upp barnen alternativt se över hur många avdelningar som möts ute på gården samtidigt. När flera avdelningar möts med alla sina barn ute på gården samtidigt uppstår fler konflikter.
- Vi behöver förbättra vårt arbete med att uppmärksamma olika kulturers högtider och traditioner.
- Vi behöver planera för att arbeta mer med triangeln, Medvetet närvarande pedagog - inspirerande material - anpassad miljö, ute och inne.

5. Förebyggande åtgärder/ aktiva åtgärder

5.1 Enkel trygghetsplan

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning, Ålder

Mål och uppföljning

Vi ska göra och uppdatera den Enkla trygghetsplanen tillsammans med barnen två gånger/termin.

I november skapar vi den nya Enkla trygghetsplanen tillsammans med barnen. Planen ska innehålla mycket bilder som visuellt visar på det goda beteendet. Vi har lite stödtext under bilderna för att tydliggöra vad vi vill förmedla med bilderna. Uppdateringarna av planen sker tillsammans med barnen i februari, april och augusti. Dessa skrivs under Trygghetsplanen i Lokala arbetsplanen i Office 365.

Åtgärd

- Vi vuxna arbetar med att uppmärksamma barnens goda beteenden.
- Vi vuxna behöver bli medvetna om hur vi använder språket och dess makt i vår kommunikation med barnen. Vi arbetar med att ta bort ordet INTE när vi pratar med barnen. Istället ska vi berätta vad som är det goda beteendet i en viss situation. Tex "i trappan går vi", istället för "spring inte i trappan".
- Vi samtalar i barngruppen omkring Trygghetsplanen och vad den förmedlar.
- 4-6 åringarna svarar på Trygghetsintervjun, utifrån den kan vi lyfta olika trygghetsfrågor som berör barnen.
- I framtagandet av planen ska barnens tankar och röster synliggöras. Vad är viktigt för dem just nu? Vi vuxna ska hjälpa barnen att formulera texten så att det goda beteendet framhävs, alltså vad vi får göra. Tex, Vi ska trösta varandra, vi ska leka tillsammans istället för vi får inte slåss och vi får inte säga dumma saker till varandra.
- Vi ska synliggöra arbetet med den Enkla trygghetsplanen i avdelningsbloggen på Unikum

Motivera åtgärd

De avdelningar som arbetat kontinuerligt med den Enkla trygghetsplanen haft mer konkreta samtal med barnen omkring trygghetsfrågor än de avdelningar som inte varit lika aktiva. Vi har också sett att de avdelningar som

bloggat kontinuerligt har haft djupare reflektioner omkring sitt trygghetsarbete i barngruppen. Därför ser vi denna förebyggande insats som viktig.

Ansvarig

- Varje avdelning ansvarar för att planera för att samtal med barnen äger rum.
- Varje avdelning ansvarar för att skapa och uppdatera den Enkla trygghetsplanen på respektive avdelning.
- Varje avdelning ansvarar för att dokumentera arbetet i Lokala arbetsplanen samt på Unikum

Datum när det ska vara klart

181031

5.2 Utemiljön

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning, Ålder

Mål och uppföljning

Vi ska skapa rum i rummet ute på gården. Vi ska planera för att fler aktiviteter och lekar ska kunna pågå samtidigt ute på gården. Detta sker medvetet varje vecka tisdag-torsdag då det är flest barn i verksamheten.

Vi ska se över hur många barn som möts på gården samtidigt och följa vårt schema för utflykter, gymnastik och projektarbeten på förmiddagstid.

Vi följer upp arbetet genom observationer av utemiljön, vi använder dokumentationsmaterialet Kartläggning trygghetsarbete. Vi arbetar med rutorna miljö och samspel både ute och inne.

Uppföljningen följer årshjulet, november, februari, april och september.

Åtgärd

- Vi följer vårt avdelningsschema för utflykter, gymnastik och projektarbete.
- Vuxna planerar och riggar aktivitetsstationer ute på gården.

- Vuxna ser över utbudet av material utomhus, är det ett material som fångar barnens intresse och ger dem möjlighet att utforska det djupare?
- Alla avdelningar ska veta vem som är den medvetet närvarande pedagogen samt vem som är den som har helhetskoll, svarar i telefon och möter vårdnadshavare tex.

Motivera åtgärd

- Genom att minska trycket ute på gården under förmiddagstid tror vi att konflikterna minskar i barngruppen. Tempot blir lägre och färre barn ska samsas om utrymmet och materialet.
- Genom att arbeta med triangeln Medvetet närvarande pedagog, Inspirerande material samt Anpassad miljö ute på gården förväntar vi oss en tryggare och mer inspirerande miljö för barnen.
- Vi såg i vår utvärdering att det varit en framgångsfaktor att medvetet arbeta med lärmiljön inomhus, därför tar vi med det arbetet ut på gården.

Ansvarig

- Varje avdelning ansvarar för att planera och rigga aktiviteter ute på gården.
- Pedagogerna på måndagsmötet lägger ett schema för ansvarsfördelning av aktiviteter under året.
- Varje avdelning ansvarar för att dokumentera arbetet i Lokala arbetsplanen samt på Unikum.

Datum när det ska vara klart

181031

6. Rutiner för akuta situationer

6.1 Policy

Det ska råda nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling i vår förskola

6.2 Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Personalen håller god uppsikt över alla platser där barn leker inom- och utomhus. Det finns alltid minst en anställd i närhet av barnen.

6.3 Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

Marita Forss, förskolechef 019-212619

Beatrice S Taha, trygghetsgruppen 019-212558

Lotta Windefelt, trygghetsgruppen 019-211065

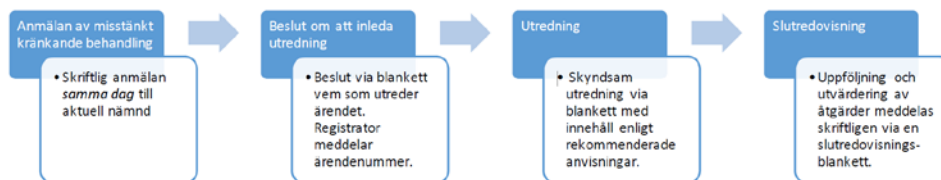
Linda Ekelund, specialpedagog 019-213073

Självklart har all personal ett ansvar och vårdnadshavarna kan därför vända sig till all personal på förskolan.

6.4 Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

- Den personal som får kännedom om att ett barn upplever sig kränkt ska samma dag skriftligen, via en tjänsteanteckning, anmäla detta till förskolechefen.
- Utredningen ska alltid ske med all möjlig hänsyn till den utsatte och övriga inblandade. Utredningen bör allsidigt belysa vad som inträffat och omfatta både den som blivit utsatt och den/de som utövat kränkningen.
- Vårdnadshavare till barn som är inblandade (både den kränkte och de som kränkt) ska informeras samma dag. Respektive avdelning ansvarar för att informera vårdnadshavare om det är möjligt. Annars är det förskolechefens ansvar.
- Vid varje enskilt fall görs en bedömning av hur allvarlig kränkningen är, om anmälan till socialtjänsten eller polis ska göras och om förskolan behöver ta hjälp av andra lämpliga personer som till exempel psykolog. Den bedömningen ansvarar förskolechef för.

Flödesschema för anmälan och utredning av misstänkt kränkande behandling

6.5 Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

- När personal uppmärksammar att en vuxen kränker ett barn ska vi samtala med berörd vuxen och stoppa kränkningen direkt! Förskolechefen informeras skriftligt samma dag av den personal som uppmärksammat kränkningen.
- Förskolechefen gör en bedömning av situationen. Om bedömningen visar på kränkande behandling görs en anmälan till verksamhetschef som då ansvarar för utredning och åtgärder.
- Den som blir ansvarig för utredningen informerar vårdnadshavare och utser vem/vilka som utför utredningen.
- Individuell åtgärds-/utvecklingsplan upprättas för den personal som utsatt barn för kränkning. Återkoppling görs till vårdnadshavare.
- Handlingsplanen ska följas upp och utvärderas. För detta ansvarar ansvarig utredare.

Om du som vårdnadshavare uppmärksammar att personal kränker barn ska du genast kontakta förskolechefen.

6.6 Rutiner för uppföljning

- Efter att en kränkning förekommit följer vi alltid upp den. De inblandade träffas för att följa upp de åtgärder som vidtagits.
- Ansvarig för uppföljningen är förskolechef tillsammans med den personal som utrett händelsen. Uppföljningen dokumenteras alltid.
- För att följa upp om det finns något mönster i kränkningarna går all dokumentation igenom en gång om året, i samband med att en ny trygghetsplan upprättas. Kartläggningarna från resp avdelning samt blanketterna "Tjänsteanteckning barn/elev" och "Utredning om diskriminering och kränkande behandling i förskola och skola" används.

6.7 Rutiner för dokumentation

- Alla händelser dokumenteras skriftligt, av den personal som sett eller fått kännedom om en kränkning, via blanketten "Tjänsteanteckning barn/elev" som finns på Intranätet.
- Vid allvarigare kränkningar eller upprepade kränkningar görs en utredning som dokumenteras via blanketten "Utredning om diskriminering och kränkande behandling i förskola och skola" som finns på Intranätet.

6.8 Ansvarsförhållande

Förskolechef Marita Forss är ytterst ansvarig.

All personal på förskolan har ett ansvar att arbeta efter planen.

6.9 Örebro kommuns rutiner för anmälan av kränkande behandling (reviderade 2017-06-05)

Rutinerna för kränkande behandling har tagits fram av Förvaltningen förskola och skolas trygghetsgrupp i dialog med representanter för gymnasiet och i samråd med kommunjurist.

SKYLDIGHET FÖR PERSONAL ATT ANMÄLA

Personal som får kännedom om att ett barn upplever sig vara kränkt ska *samma dag* skriftligen anmäla detta till förskolechef. Anmälan till förskolechefen kan ske genom en inlämnad tjänsteanteckning, via e-post eller genom att använda anmälningsblankett som finns på Örebro kommuns Intranät.

SKYLDIGHET FÖR FÖRSKOLECHEF ATT ANMÄLA

Förskolechefs skyldighet att anmäla uppstår i två olika situationer:

1. Då förskolechef får kännedom om att ett barn anser sig utsatt för kränkande behandling.
2. När förskolechef tar emot en skriftlig anmälan från personal eller någon annan person.

I dessa två fall ska förskolechef *samma dag* genom e-brev till forskolenamnd@orebro.se skicka in en skriftlig anmälan med hjälp av blankett som finns på intranätet.

MOTTAGANDE AV ANMÄLAN HOS NÄMNDEN

Registrator lägger upp ett nytt ärende i nämndens ärendehanteringssystem W3D3, varvid ärendet får ett ärendenummer, och anger ärendetypen "Kränkande behandling".

Varje anmälan bör registreras som ett eget ärende, om inte flera anmälningar har sådant samband med varandra att de bör handläggas gemensamt.

Ett mejl med ärendenummer skickas till förskolechef och verksamhetschef som ärendet gäller.

BESLUT ATT INLEDA UTREDNING

Verksamhetschef beslutar skriftligt via blankett vem som ska leda utredningen. Detta görs i enlighet med den delegationsordning som finns för Förskolenämnden. I de fall där det är uppenbart att förskolechef ska leda utredningen, bör inledande utredningsåtgärder som förskolechef finner lämpliga ske omedelbart utan att invänta verksamhetschefens beslut. I dessa fall bör förskolechef dock omgående sätta upp förslag till beslut att inleda utredning och utan dröjsmål kommunicera detta med sin verksamhetschef. Själva formen för beslut bör vara skriftlig men formen för föredragningen bör vara så flexibel som möjligt t.ex. telefon, e-brev eller personligt möte. Detta för att inte fördröja de så viktiga inledande åtgärderna.

UTREDNINGENS INNEHÅLL

Utredningen ska innehålla:

- Tjänsteanteckning med den upplevt kränkta barnets version av händelsen.
- Tjänsteanteckning med den som misstänks ha kränkt barnet.
- Tjänsteanteckning från övriga barn som bevittnat händelsen.
- Tjänsteanteckning från personal som bevittnat händelsen.

Utredning ska ske skyndsamt för att kunna konstatera om kränkande behandling förekommit. Detta för att vid konstaterande av kränkande behandling skyndsamt vidta åtgärder för att få den kränkande behandlingen att upphöra.

Bedömning av kränkande behandling

- Utredningsledaren gör utifrån en sammanfattning av de faktiska omständigheterna en bedömning om kränkande behandling konstaterats eller inte utifrån vad utredningen påvisat. En utredningsblankett fylls i.
- Vid konstaterande av kränkande behandling beskrivs vilka åtgärder som kommer att vidtas för att den kränkande behandlingen ska upphöra och hur åtgärderna kommer att följas upp och utvärderas.
- Om barnet som blivit kränkt förekommit i flera ärenden gällande kränkande behandling så ska detta meddelas till huvudmannen. Huvudmannen ska vid återkommande uppgifter om kränkande behandling kunna genomföra en mer samlad och grundlig utredning för mer verkningsfulla åtgärder.

Detta fylls i en utredningsblankett som skickas in till forskolenamnd@orebro.se med det ärendenummer som tilldelats i W3D3. I samband med detta skickas det utredningsmaterial som legat till grund för bedömningen av kränkande behandling in till registrator för Förskolenämnden (kopior behålls i förskolans diarium).

Slutredovisning (vid konstaterande av kränkande behandling)

Slutredovisningen ska innehålla:

- Uppföljningssamtal med eleven för att stämma av om kränkningen upphört. Detta dokumenteras genom en tjänsteanteckning.
- Uppföljning och utvärdering av de åtgärder som vidtogs för att för att få kränkningen att upphöra. Detta för att se om de vidtagna åtgärderna gett önskad effekt eller om det behöver vidtas ytterligare åtgärder.

Detta fylls i en slutredovisningsblankett som skickas in till forskolenamnd@orebro.se med det ärendenummer som tilldelats i W3D3.

Uppföljning till Förskolenämnd

- Verksamhetschefer (för Förskolenämnd) sammanställer en gång i kvartalet en översikt på de anmälningar som gjorts under den perioden som redovisas vid nämndens sammanträde.
- Förskolenämnden får månatligen ta del av alla registrerade ärenden gällande kränkande behandling under sammanträdespunkten Inkomna skrivelser.
- Verksamhetschefer (för Förskolenämnd) sammanställer en årlig rapport som redovisas nämnden med en analys över årets anmälningar samt statistiskt underlag med indikatorer som kön, ålder och plats.
- Förvaltningschef presenterar Förskolenämndens årliga rapport för Programnämnd